

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	<i>SSO Małgorzata Perdion-Kalicka</i>
Protokolant –	st.sekr.sądowy Jadwiga Skrzyńska

po rozpoznaniu 23 listopada 2018 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z odwołania (...) *Sp. z o.o. z siedzibą w O.*

przeciwko ***Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki***

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania (...) *Sp. z o.o. w O.* od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 13 maja 2016 r. Nr (...)

1. uchyla zaskarżoną decyzję;
2. zasądza od (...) *Sp. z o.o. z siedzibą w O.* na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 1440 zł (jeden tysiąc czterysta czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka

XVII AmE 106/16

UZASADNIENIE

W dniu 13 maja 2016 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (zwany dalej Prezesem URE) wydał decyzję nr (...), w której wymierzył przedsiębiorcy (...) *sp. z o.o. z siedzibą w O.* karę pieniężną w wysokości (...) przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego w 2015 roku, tj. karę w wysokości 25 000 zł za prowadzenie koncesjonowanej działalności gospodarczej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi z uchybieniem polegającym na naruszeniu warunku udzielonej mu koncesji poprzez wykorzystanie w sprzedaży paliwa ciekłego z autocysterny podłączonej bezpośrednio do odmierzaczy paliw na stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w O..

W ocenie Prezesa URE powód naruszył warunki udzielonej mu koncesji. Sposób prowadzenia sprzedaży paliw ciekłych z wykorzystaniem autocysterny powodował zagrożenie dla środowiska oraz zagrożenie powstania szkód materialnych. W ten sposób przedsiębiorca nie spełniał warunków wykonywania działalności gospodarczej dotyczących ochrony przed zagrożeniem życia, zdrowia ludzkiego i ochrony środowiska.

Od powyższej decyzji odwołanie złożył Przedsiębiorca (...) *sp. z o.o. z siedzibą w O.* wnosząc o: uchylenie decyzji w całości, przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków: M. G., M. J. i R. N., a także dowodu z wyjaśnień

Prezesa Zarządu spółki (...) sp. z o.o., a także zasądzenie kosztów postępowania oraz połączenia przedmiotowego postępowania z postępowaniem toczącym się przed Sądem Okręgowym o sygn. akt XVII AmE 141/15.

Odwołujący zarzucił przedmiotowej decyzji naruszenie:

- art. 7 kpa, 77 § 1 kpa i 80 kpa polegające na niewyczerpującym zebraniu i rozpatrzeniu materiału dowodowego i nie podjęciu wszelkich kroków do dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i załatwienia sprawy poprzez poczynienie ustaleń sprzecznych z wcześniejszymi ustaleniami dotyczącymi działalności powodowej spółki w tym samym okresie, na skutek których została wydana decyzja wymierzająca powodowi karę w wysokości 17 000 zł;

- art. 7 kpa, 77 § 1 kpa i 80 kpa polegające na niezebnaniu i nieprzeprowadzeniu dowodów, a przyjęciu domniemania, iż prowadzenie działalności koncesjonowanej przy użyciu autocysterny podłączonej bezpośrednio do odmierzaczy paliw na stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w O. powodowało zagrożenie dla środowiska oraz powstania szkód materialnych;

- art. 56 pkt 12 ustawy P.E. poprzez uznanie, iż powód naruszył warunki koncesji na obrót paliwami ciekłymi z dnia 21 grudnia 2007 r., przy sprzedaży paliwa, podczas gdy przedsiębiorca ich nie naruszył.

W odpowiedzi na odwołanie Prezes URE wniósł o oddalenie odwołania, oddalenie wniosków dowodowych, a także zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu według norm przepisanych. Nadto Prezes URE przychylił się do wniosku powoda o połączenie przedmiotowego postępowania z toczącym się przed Sądem Ochrony Konkurencji i Konsumentów postępowaniem o sygn. akt AmE 141/15.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił i zważył, co następuje:

Przedsiębiorstwo (...) sp. z o.o. z siedzibą w O. posiada koncesję na obrót paliwami ciekłymi na okres od 22 grudnia 2007 r. do 22 grudnia 2017 r., udzieloną decyzją Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki nr (...) z dnia 21 grudnia 2007 r. (decyzja Prezesa URE z dnia 21 grudnia 2007 r., znak (...) – k. 5-7v akt adm.).

Zgodnie z warunkiem 2.1.2. koncesji „Koncesjonariusz jest obowiązany do prowadzenia działalności polegającej na obrocie benzyną, olejem napędowym, olejem opałowym oraz gazem płynnym w butlach, w sposób nie stanowiący zagrożenia dla życia lub zdrowia ludzkiego oraz środowiska, a także nie narażający na powstanie szkód materialnych. W szczególności Koncesjonariusz jest zobowiązany do przestrzegania przepisów o bezpieczeństwie i higienie pracy, przepisów dotyczących bezpieczeństwa pożarowego oraz bezpieczeństwa ludzi i mienia” (decyzja Prezesa URE z dnia 21 grudnia 2007 r., znak (...) – k. 5v akt adm.).

Warunek 2.3.1. koncesji stanowi, iż „Koncesjonariusz jest obowiązany do przestrzegania przepisów dotyczących ochrony środowiska, przepisów ustawy – Prawo wodne i przepisów dotyczących zasad postępowania z odpadami, a w szczególności do posiadania wymaganych zezwoleń i uzgodnień oraz do terminowej realizacji określonych tymi przepisami przedsięwzięć zabezpieczających środowisko przed szkodliwym wpływem prowadzonej działalności” (decyzja Prezesa URE z dnia 21 grudnia 2007 r., znak (...) – k. 6 akt adm.).

W dniu 29 kwietnia 2014 roku inspektor Urzędu Dozoru Technicznego dokonał kontroli na stacji paliw (...) Sp. z o.o. z siedzibą w O.. Przeprowadzono badania zbiorników beciśnieniowych o numerach: (...) oraz (...), które były eksploatowane przez powoda w trakcie badań. Na skutek przeprowadzonych badań stwierdzono, że zbiorniki te nie są wyposażone w urządzenie do sygnalizacji wycieku produktów naftowych do gruntu, wód powierzchniowych i gruntowych. W wyniku dokonanych badań Prezes URE wszczął postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej spółce (...). Decyzją z dnia 11 września 2015 roku Prezes URE wymierzył Przedsiębiorcy karę pieniężną w kwocie 17 000 zł. W odwołaniu od ww. decyzji powód wskazał, iż w okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 9 października 2014 roku spółka (...) nie wykorzystywała zbiorników paliw, ale prowadziła sprzedaż paliw ciekłych tj. oleju napędowego oraz benzyny bezpośrednio z autocysterny podłączonej do zalegalizowanych odmierzaczy. Powód

złożył wniosek o dopuszczenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność niewykonywania sprzedaży z ww. zbiornika (decyzja Prezesa URE z dnia 11 września 2015 roku, znak (...) – k. 25-27v, odwołanie k. 28-29v; pismo procesowe pozwanego z dnia 27 września 2018 roku – k. 74-77).

W związku z oświadczeniem spółki o prowadzeniu sprzedaży paliwa bezpośrednio z autocysterny Prezes Urzędu Regulacji Energetyki wszczął 27 stycznia 2016 r. postępowanie administracyjne w sprawie wymierzenia kary pieniężnej w związku z ujawnieniem nieprawidłowości w prowadzonej przez (...) Sp. zo.o. koncesjonowanej działalności gospodarczej, polegających na naruszeniu warunków udzielonej mu koncesji poprzez prowadzenie działalności gospodarczej związanej z obrotem paliwami ciekłymi w okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 9 października 2014 roku przy wykorzystaniu autocysterny podłączonej do odmierzaczy paliw na stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w O. (zawiadomienie o wszczęciu postępowania administracyjnego, znak: (...)– k. 2-3 akt adm.).

W odpowiedzi na wezwanie Prezesa URE z dnia 4 listopada 2015 roku powód podał, iż w okresie od dnia 1 stycznia 2014 roku do dnia 9 października 2014 roku spółka (...) prowadziła w sposób stały i ciągły sprzedaż paliw ciekłych oleju napędowego oraz benzyny z autocysterny podłączonej do zalegalizowanych odmierzaczy na stacji paliw. Informacji tej udzielił Prezes Zarządu S. T.. Do wyjaśnień dołączył również schemat podłączenia autocysterny i odmierzaczy paliw oraz fotografię ilustrującą autocysterne (wyjaśnienia do zadanych pytań wraz z załącznikami z dnia 4 listopada 2015 r., znak: (...) – k. 14-16 akt adm.).

Kolejne pisemne wyjaśnienia powód złożył 12 lutego 2016 roku. Sprzedaż paliw z autocysterny tłumaczył działaniem w dobrej wierze i na okres zastępczy, doraźnie do momentu, w którym będzie możliwe zakupienie zbiornika spełniającego określone przepisami wymagania. Nadto dodał, iż w jego ocenie sprzedaż paliw z autocysterny nie stanowiła zagrożenia dla życia i zdrowia ludzkiego oraz środowiska i nie narażała nikogo na powstanie szkód materialnych. Powód wskazał, iż cysterna spełniała wymogi bezpieczeństwa posiadając m. in. świadectwo dopuszczenia pojazdu do przewozu niektórych towarów niebezpiecznych, a wykorzystanie jej w sprzedaży paliw podyktowane było sytuacją faktyczną i ekonomiczną spółki (wyjaśnienia do zadanych pytań z dnia 12 lutego 2016 r., znak: (...) – k. 17-19 akt adm.).

W tych okolicznościach Prezes URE decyzją z dnia 13 maja 2016 r., zaskarżoną w sprawie niniejszej, wymierzył (...) Sp. z o.o. kolejną karę pieniężną w wysokości 25 000 zł za prowadzenie sprzedaży paliwa ciekłego z autocysterny podłączonej bezpośrednio do odmierzaczy paliw na stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w O. (decyzja Prezesa URE z dnia 13 maja 2016 roku, znak (...) – k. 4-7v).

Powód w odwołaniu od ww. decyzji Prezesa URE, twierdził, iż sprzedaż paliwa ciekłego z wykorzystaniem autocysterny nie naruszyła warunków prowadzonej przez niego działalności koncesjonowanej. Nadto powód wniósł o przeprowadzenie dowodów z zeznań świadków na okoliczność sposobu dokonywania sprzedaży paliwa i stwierdzenia, czy sposób ten powodował zagrożenie dla środowiska naturalnego lub straty materialne (odwołanie od decyzji Prezesa URE z dnia 27 maja 2016 r. -k. 9-14).

Pismem z 5 września 2018 r. powód oświadczył, iż spółka (...) nigdy nie prowadziła działalności w zakresie obrotu paliwami ciekłymi przy wykorzystaniu autocysterny podłączonej bezpośrednio do odmierzacza paliw na stacji paliw zlokalizowanej przy ul. (...) w O.. Powód podał, że poprzednie oświadczenia wykazujące tezę przeciwną były błędne i stanowiły rezultat niewłaściwej postawy pracowników spółki (zmiana odwołania z dnia 5 września 2018 r. – k. 59-61).

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, w szczególności w oparciu o dowody zgromadzone w toku postępowania administracyjnego, oraz po przeprowadzeniu dowodu z zeznań świadka M. J. oraz zeznań strony powodowej, Sąd doszedł do przekonania, że powód nie naruszył warunku koncesji zarzucanego mu w decyzji Prezesa URE, gdyż nie prowadził sprzedaży paliwa bezpośrednio z autocysterny.

Powyzsza konstatacja jest oczywista jeśli się weźmie pod uwagę sekwencje zdarzeń, oraz treść protokołów badania okresowego urządzeń – zbiorników beciśnieniowych, z których powód dokonywał sprzedaży paliwa. Mianowicie w

protokołów tych, znajdujących się w aktach administracyjnych sprawy XVII AmE 141/15 (odnoszącej się do pierwszej decyzji Prezesa URE wymierzającej powodowi karę za wykorzystywanie zbiorników niezgodnych z wymaganiami), jednoznacznie wynika, że w czasie kontroli tj 29 kwietnia 2014r obydwie podziemne zbiorniki na paliwo podlegające kontroli były eksploatowane podczas badania (k. 4 i 7 akt adm sprawy XVII AmE 141/15). Jednocześnie w trakcie kontroli nie stwierdzono, aby w tym czasie do odmierzaczy była podłączona autocysterna. Nie sposób przy tym wyobrazić sobie sytuacji, że pracownicy Urzędu Dozoru Technicznego dokonujący kontroli zbiorników na stacji powoda, nie zauważyliby tak istotnego dla przedmiotu kontroli aspektu, jakim jest autocysterna jako zbiornik do przechowywania paliwa, do którego podłączone są odmierzacze paliw. Zważywszy więc, że na stacji paliw znajdują się tylko dwa pojedyncze odmierzacza paliwa i były one podłączone do dwóch zbiorników (każdy służył do dystrybuowania innego rodzaju paliwa), to jednocześnie nie mogła być do nich podłączona autocysterna. Ten stan faktyczny potwierdził także świadek przesłuchany przez Sąd oraz prezes zarządu spółki (...), którym Sąd dał wiarę, właśnie z uwagi na zgodność tych zeznań z protokołami kontroli Urzędu Dozoru Technicznego.

Zdaniem Sądu powodowa spółka przedstawiła pierwotnie Prezesowi URE nieprawdziwe twierdzenia odnośnie korzystania z autocysterny jako zbiornika, do którego podłączone były bezpośrednio odmierzacze paliw. W ocenie Sądu była to linia obrony spółki przed nałożeniem kary za wykorzystywanie podziemnych zbiorników, które nie spełniały norm. Spółka liczyła, że jeśli wykaże, że nie korzystała ze zbiorników tylko dystrybuowała paliwo bezpośrednio z autocysterny to uniknie kary za eksploatację zbiorników niespełniających norm. Jednak analiza logiczna zebranych dowodów nie wskazuje, aby spółka faktycznie wykorzystywała w opisany sposób autocysternę.

Przy czym zdaniem Sądu organ bezrefleksyjnie powielił twierdzenia przedsiębiorcy, nie ustaliwszy nawet czy takie podłączenie autocysterny bezpośrednio do odmierzaczy było technicznie możliwe. Czy schemat podłączenia przedstawiony przez powoda na rysunku technicznym mógł być w rzeczywistości zastosowany i czy były to podłączenia stałe, czy tylko prowizoryczne i czy ich pozostałości można było na stacji paliw dostrzec. Organ nie wziął także pod uwagę braku logiki w przyjęciu, że spółka dysponując jednie dwoma odmierzaczami, w tym samym czasie miała do nich podłączone jednocześnie dwa zbiorniki podziemne (co wynika z protokołu kontroli UDT) i autocysternę, także z dwiema zbiornikami. Było to nielogiczne i fizycznie niemożliwe zważywszy, że zakres czasowy naruszenia koncesji w obu decyzjach Prezesa URE był tożsamy.

Powyższe ustalenia faktyczne nie dają więc podstawy do przyjęcia, że powód naruszył warunek koncesji, skoro organ nie wykazał w sposób nie budzący wątpliwości, że przedsiębiorca dokonywał sprzedaży paliwa bezpośrednio z autocysterny. Przy czym należy wskazać, że w myśl regulacji kodeksu postępowania administracyjnego, w oparciu o który toczyło się postępowanie przed Prezesem URE, to na organie ciąży ciężar dowodu i to on ma obowiązek ustalić prawdę obiektywną w toku postępowania.

Skoro więc organ nie przedstawił wiarygodnych dowodów wykorzystywania przez powoda autocysterny do sprzedaży paliw w okresie od 1 stycznia do 9 października 2014 roku, a tym samym, że spółka naruszyła warunki koncesji w sposób opisany w decyzji, to brak było też podstaw prawnych do nałożenia na przedsiębiorcę kary pieniężnej w oparciu o przepis art. 56 ust 1 pkt 12 prawa energetycznego.

W tych okolicznościach konieczne było uchylenie zaskarżonej decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki w oparciu o przepis art.479⁵³ § 2 k.p.c.

Na marginesie należy jedynie zaznaczyć, iż dla uchylenia przedmiotowej decyzji nie miała znaczenia trudna sytuacja osobista Prezesa spółki (...), na którą powód się powoływał. Odpowiedzialność administracyjna ma bowiem charakter obiektywny, czyli jest niezależna od winy przedsiębiorcy. Zatem już samo faktyczne stwierdzenie naruszenia norm prawa administracyjnego powoduje odpowiedzialność karno-administracyjną. Dla możliwości zastosowania sankcji pieniężnej istotne jest jedynie stwierdzenie przez organ obiektywnego faktu naruszenia normy prawa administracyjnego przez stronę. Gdyby zatem powód swoim zachowaniem naruszył warunki koncesji w przedmiotowej sprawie, to okoliczność, iż powód znajdował się wówczas w nadzwyczajnej sytuacji osobistej nie miałaby wpływu na wynik niniejszego postępowania.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 103 k.p.c., który jest wyjątkiem od zasady odpowiedzialności za wynik procesu. Zasadniczo strona która proces wygrywa ma prawo do żądania zwrotu kosztów procesu. Niemniej jednak art. 103 k.p.c. umożliwia obciążenie strony wygrywającej kosztami strony przeciwnej. W myśl art. 103 k.p.c. niezależnie od wyniku sprawy sąd może włożyć na stronę lub interwenienta obowiązek zwrotu kosztów, wywołanych ich niesumiennym lub oczywiście niewłaściwym postępowaniem. Przepis § 1 dotyczy zwłaszcza kosztów powstałych wskutek uchylenia się od wyjaśnień lub złożenia wyjaśnień niezgodnych z prawdą, zatajenia lub opóźnionego powołania dowodów, a także oczywiście nieuzasadnionej odmowy poddania się mediacji. W niniejszej sprawie Sąd ocenił postępowanie powoda jako oczywiście niewłaściwe, gdyż to jego nieprawdziwe twierdzenia zaprezentowane organowi doprowadziły do wydanie decyzji, która nie odpowiadała stanowi faktycznemu. Dlatego Sąd uznał, że powód winien ponieść koszty wywołane swoim oczywiście niewłaściwym zachowaniem i obciążył go kosztami przeciwnika, którymi w sprawie niniejszej były tylko koszty zastępstwa procesowego. Stawkę kosztów Sąd ustalił w oparciu o pierwotne brzmienie przepisu § 14 ust 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra sprawiedliwości z 22 października 2015r w sprawie opłat za czynności radców prawnych. Decydująca o zastosowaniu tego przepisu była data wniesienia odwołania inicjującego postępowanie sądowe.

SSO Małgorzata Perdion-Kalicka